

KARLSBORG

Samrådsredogörelse

Planändring Kv Södra Skolan mm
(Skogvaktaren 9 och 10)

2025-08-15

KARLSBORG

SAMRÅD OM PLANÄNDRING AV DETALJPLAN FÖR KV SÖDRA SKOLAN MM, KARLSBORGS KOMMUN

Detaljplanen hanteras med ett standardförfarande. Under samrådstiden som har pågått mellan den 8 april - 25 april 2025 har samråd skett med berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen. Samrådshandlingarna har skickats ut till ovan nämnda, vilka har beretts tillfälle att yttra sig över upprättat detaljplaneförslag. Totalt har 11 skriftliga yttranden inkommit.

Samrådsredogörelsen redovisar samtliga av de skriftliga synpunkterna som har inkommit under samrådet samt kommentarer till dessa. Samtliga skriftliga inkomna synpunkter förvaras i sin helhet i planakten hos Kommunstyrelsen.

YTTRANDEN OCH KOMMENTARER

Myndigheter och verksamheter

Länsstyrelsen

Försvarsmakten

Lantmäteriet

Avfall och återvinning Skaraborg

Övrigt

Privatperson

INKOMNA YTTRANDEN UTAN ERINRAN

Statens Geotekniska Institut (SGI)

Räddningstjänsten Östra Skaraborg

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)

Trafikverket

Skanova (Telia Company) AB

Västtrafik

KARLSBORG

Länsstyrelsen

Samlad bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör riksintresse måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte ska prövas av Länsstyrelsen.

Motiv för bedömningen

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

- Riksintresse (MB kap 3 och 4)
- Mellankommunala frågor och regionala förhållanden
- Miljökvalitetsnormer (MKN) (MB 5 kap, luft och vatten)
- Strandskydd (MB 7kap)
- Hälsa och säkerhet (risk för olyckor, översvämning, erosion) geoteknik

Riksintresse för Totalförsvaret

Länsstyrelsen bedömer att tillskott av bostäder, även om det som i detta fall handlar om tillägg av en enstaka bostad, riskerar att påtagligt skada riksintressen för totalförsvarets militära del. Området för planändringen är beläget mellan Kråks skjutfält och Karlsborg flygbas, som ingår i Försvarsmaktens verksamhet och utgör riksintresse. Som framgår i Försvarsmaktens yttrande om planändringen består den påtagliga skadan på riksintresset i att nämnd militär verksamhet riskerar att få begränsningar eller förbud dels av befintlig verksamhet, dels vid kommande prövningar enligt miljöbalken.

Se Försvarsmaktens yttrande, daterat 2025-04-07, för att ta del av synpunkterna och motiveringen i sin helhet.

Råd enligt PBL och MB

Enligt 5 kap. 14 § PBL är en av Länsstyrelsens uppgifter under samrådet att ge råd om tillämpningen av 2 kapitlet PBL.

Skyfall

Kommunen bör beskriva om och i så fall hur detaljplaneändringen påverkar konsekvenserna av skyfall vid ett klimatanpassat 100-årsregn.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen instämmer i kommunen bedömning, således behöver inte en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

Kommentar:

För att säkerställa att planändringen inte kommer innebära ett tillskott av bostäder har planbestämmelsen e₄ i plankartan reviderats med att en skrivelse har lagts till i bestämmelsen som endast tillåter en lägenhet per fastighet.

Ett förtydligande kring tillskott av bostäder samt påverkan på riksintresset för Totalförsvaret har tillagts i planbeskrivningen.

För att utreda eventuella översvämningsrisker vid ett skyfall har en simulering i Scalgo gjorts och en beskrivning har lagts till i planbeskrivningen.

Försvarsmakten

Riksintressen för totalförsvarets militära del

Försvarsmakten ansvarar, i enlighet med förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden, för riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § miljöbalken). Försvarsmakten är som sektorsmyndighet ansvarig för att identifiera, samråda om, besluta om och presentera underlag för dessa riksintresseanspråk. Försvarsmakten fattade beslut om nu gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del den 26 januari 2023 (FM2022-23088:1).

I begreppet militär del ingår även andra myndigheters områden och verksamhet så som Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Försvarets radioanstalt (FRA) och Försvarets materielverk (FMV), varför Försvarsmakten företräder även dessa vad gäller riksintressen och samhällsplanering.

Av 3 kap. 9 § miljöbalken följer att mark- och vattenområden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Riksintressen för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Huruvida ett riksintresse kan redovisas öppet eller inte baseras på en bedömning om en sådan redovisning skulle avslöja uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Exempel på områden av riksintresse för totalförsvarets militära del som redovisas öppet är övnings- och skjutområden på land och till havs, flottflygplatser och

KARLSBORG

garnisoner. Rikssintressen som inte redovisas öppet är sådana där öppet redovisad information om området och dess beskaffenhet riskerar att avslöja uppgifter vars röjande kan medföra betydande men för totalförsvaret eller i annat fall för rikets säkerhet. Sådana områden kan exempelvis ha koppling till anläggningar för spanings-, kommunikations- och underrättelseändamål.

För en utförligare beskrivning av rikssintressen för totalförsvarets militära del inklusive en företeckning av alla öppet redovisade rikssintressen hänvisar Försvarsmakten till myndighetens rikssintresskataloger. Katalogerna återfinns på Försvarsmaktens hemsida: www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

Berörda rikssintressen för totalförsvarets militära del

Aktuellt planområde berörs av följande öppet utpekade rikssintressen för totalförsvarets militära del.

- Påverkansområde för buller eller annan risk tillhörande rikssintresset
- Karlsborgsområdet (TM0056)
- Område med särskilt behov av hinderfrihet tillhörande rikssintresset
- Karlsborgsområdet (TM0056)
- Stoppområde för höga objekt tillhörande rikssintresset Karlsborgs flygplats
- (TM0056)
- MSA-område tillhörande rikssintresset Karlsborgs flygplats (TM0056)

Av 3 kap 9 § miljöbalken följer att mark- och vattenområden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Den omgivningspåverkan från rikssintressena som påverkar aktuellt planområde är främst buller. Planområdet beräknas utsättas för bullernivåer från Kråks skjutfält dimensionerande verksamhet som överskrider 90 dBC, Lx från grovkalibrig ammunition och sprängning. Dessa nivåer överskrider gällande riktvärden för buller vid bostäder. Planområdet beräknas även utsättas för bullernivåer som överskrider L_{Amax} 80 dBA från flygning med stridsflyg. Detta överskrider de riktvärden för militärt flygbuller vid störningskänslig bebyggelse som Försvarsmakten har att förhålla sig till. (Naturvårdsverkets allmänna råd NFS 2005:15, regeringens beslut 1998-04-06, dnr Fö 98/928/MIL).

Omvärldsläget och Försvarsmakten i tillväxt

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde och i Europa har över tid försämrats och ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Sverige är sedan den 7 mars 2024 en del av försvarsalliansen Nato och det kollektiva försvar som alliansen utgör. Utöver medlemskap i Nato samarbetar även Sverige genom

bilateral avtal med andra nationer till förmån för den gemensamma militära förmågan.

Den 17 december 2024 fattade riksdagen beslut om totalförsvaret för åren 2025–2030. Beslutet anger att det övergripande målet för totalförsvaret ska vara att ha förmåga att försvara Sverige och vår befolkning mot väpnat angrepp, hävda vårt lands självständighet, suveränitet och territoriella integritet samt medverka till försvaret av allierade.

En väsentlig förändring från tidigare förutsättningar är att Natos förmågemål nu också är styrande för utformningen av de nationella förmågorna. Totalförsvaret ska utformas och dimensioneras för att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp och medverka till försvaret av allierade där uthållighet över en längre tid av säkerhetspolitisk kris eller krig är en nyckelfaktor.

Som Natomedlem och allierad åtar sig Sverige helheten i det nordatlantiska fördraget och i enlighet med artikel 3 är den nationella försvarsförmågan en del av alliansens kollektiva försvar. Totalförsvaret ska över tid dimensioneras för att försvara Sverige mot ett väpnat angrepp och bidra till försvaret av allierade. För den samlade förmågan i totalförsvaret måste fler aktörer beakta totalförsvarets krav inom ramen för sin ordinarie verksamhet och totalförsvaret behöver bli en naturlig del inom fler verksamhetsområden.

Beslutet för åren 2025–2030 anger också förstärkningar inom alla domäner för den militära förmågan vilket kommer att påverka såväl omfattning som på vilket sätt mark- och vattenområden behöver nyttjas inom och bortom perioden. För Försvarsmakten innebär detta att antalet krigsförband i krigsorganisationen succesivt utökas under perioden 2021–2030 vilket i förlängningen betyder att organisationen förstärks med både personal och materiel. Regeringens inriktning innebär även att fem regementen och en flygflottilj återinrättas i Arvidsjaur, Göteborg, Kristinehamn, Uppsala, Falun och Sollefteå med utbildningsdetachement i Östersund, av geografiska-, beredskaps- och utbildningsskäl. Detta tillsammans med förstärkningarna av krigsorganisationen leder till ett ökat behov av investeringar i infrastruktur. Därutöver är tillgång till övnings- och skjutfält av avgörande betydelse för Försvarsmaktens möjlighet att nå de politiskt uppsatta målen.

Det är i ljuset av ovan som skyddet av riksintressen för totalförsvarets militära del framgent måste beaktas. För att Försvarsmakten ska kunna tillväxa i enlighet med försvarsbeslutet pågår kontinuerligt en översyn av riksintressen och påverkansområden för totalförsvarets militära del i landet.

Försvarsmaktens bedömning och synpunkter

Försvarsmakten gör bedömningen att planförslaget i sin nuvarande utformning kan innebära risk för påtaglig skada på riksintresset Karlsborgsområdet och anser därmed att riksintresset inte är tillgodosett.

Den påtagliga skadan på riksintresset består i att Försvarsmaktens verksamhet vid Kråks skjutfält och Karlsborg flygbas vid kommande provningar enligt miljöbalken riskerar att få verksamhetsbegränsningar eller förbud, vilket påtagligt kan försvåra utnyttjandet av skjutfältet och flygplatsen. Vid en provning av miljötillstånd sker bland annat en avvägning mot de störningar som verksamheten ger. Omfattningen av störningskänslig bebyggelse (bostad, vård- och utbildningslokaler) och antalet boende som påverkas av buller är en betydande faktor i denna provning och kan medföra begränsningar i tillståndet för verksamheten. Det är av stor betydelse att sådana begränsningar av verksamheten inte tillkommer då det innebär minskade möjligheter för Försvarsmakten att utbilda och öva krigsförband.

Därför motsätter sig Försvarsmakten planändring Kv Södra Skolan mm (Skogvaktaren 9 och 10).

Kommentar:

För att säkerställa att planändringen inte kommer innebära ett tillskott av bostäder har planbestämmelsen e₄ i plankartan reviderats med att en skrivelse har lagts till i bestämmelsen som endast tillåter en lägenhet per fastighet.

Ett förtydligande kring tillskott av bostäder samt påverkan på riksintresset för Totalförsvaret har tillagts i planbeskrivningen.

Lantmäteriet

Lantmäteriet har inte något att erinra mot själva ändringen av detaljplanen däremot bör kommunen passa på att se över omöjliga kombinationer av planbestämmelser, som exempelvis gx-bestämmelsen här i det nordöstra hörnet av plankartan. Den här plankombinationen är ej genomförbar. Det är till och med så allvarligt att hela detaljplanen skulle kunna röjas just på grund av att den är otydlig och ej genomförbar.

Kommentar:

Denna bestämmelse ligger utanför planändringsområdet och påverkas inte av planändringen. Därför hanteras inte denna fråga i aktuellt ärende.

Avfall och Återvinning Skaraborg

Gällande sophämtning för ovanstående vill vi framhålla följande för att uppfylla reglerna i avfallsföreskrifterna.

KARLSBORG

Transportvägen till hämtningsplatsen ha en fri höjd på minst 3,65 meter, ha en fri bredd på minst 3 meter samt ha en bärighet för ett fordon på 18 ton.

Vid hämtningsplatsen ska yta finnas med en bredd på minst 4,5 meter, fri längd på minst 14 meter samt ha en fri höjd på minst 5 meter.

Säkerheten vid hämtning är ytterst viktig. Därför ska placeringen vara sådan att backning, utöver normalt vändning- och tömningsarbete, inte behöver ske. För återvändsgator ska det finnas en vändyta med diameter 18 meter samt en fri remsa på cirka 1,5 meter utanför vändytan. Vändning kan också ske i en T-korsning. Lämplighetsbedömning görs av kommunalförbundet i varje enskilt fall. I områden med kraftig lutning vid hämtningsplatser kan det bli aktuellt att hämtning inte kan ske vid tomtgräns.

Behållare ska placeras så att hämtning kan ske på ett arbetsmiljösäkert sätt. Är där trottoar ser vi att den är sänkt vid hämtningsplatsen.

Miljöhus, uppställningsplats för behållare eller liknande bör placeras inom 6m till sopbilens anöringsplats för att undvika eventuella dragvägar, vid överstigande av 6m tillkommer dragtillägg enligt aktuella årets avfallstaxa.

Vidare vill vi framhålla att innehavare av hushållsavfall eller förpackningar har ansvar för att sortera och lämna det enligt gällande nationella lagar, förordningar och föreskrifter samt i enlighet med Avfall & Återvinning Skaraborgs föreskrifter och anvisningar meddelade till dessa föreskrifter. Renhållningsordning

Från och med år 2027 blir det förutom hämtning av rest- och matavfall obligatorisk fastighetsnära hämtning även av förpackningar. Tidsplan för införande av obligatorisk fastighetsnära insamling för dem olika kommunerna i Skaraborg finner ni på vår hemsida med start från september 2025. Det vill säga plast-, papper-, färgat- och ofärgat glas- samt metallförpackningar. Detta innebär att större ytor kommer att behöva avsättas för fler antal kärl både för flerfamiljshus samt småhus.

Fann ej uppgifter om avfallshantering.

Kommentar:

Avfallshantering för planändringsområdet föreslås i enlighet med övriga området med avfallskärl på den egna fastigheten. Beskrivning av avfallshantering har tillagts i planbeskrivningen.

KARLSBORG

Privatperson

Som jag förstod dig på telefon så vill ni bygga 2 parhus på den gröna ytan ovanför Björnverktygs hus i Södra skogen. Den gräsmattan som en öppen plats är mycket värdefull för människorna som bor runt omkring. Barnen leker där, sparkar boll med pappa, jagar varann, har roligt. Det finns ingen liknande plats, åtminstone inte i Södra skogen. Utan den fria gröna ytan måste de leka på gatan. Det är viktigt med luft och grönt mellan husen. Jämför New York och Barcelona t.ex.

Jag känner till att vissa av kommunens "pampar" vill förtäta Karlsborg. Det är inte nödvändigt på en liten ort. Detta är ingen storstad. Låt luftighet och grönområden göra Karlsborg mer attraktivt. Bygg inte heller för den vackra vyn över Karlsborgsviken som man ser innan man kör över Strömbro, eller efter att ha kört över Strömbro. Det är en unik vy av Karlsborgsviken. Försörj den inte med höga hus. Hur är det med strandrätten förresten.

Det finns också en annan sak som är viktig för att göra Karlsborg vackert. Ta inte bort alla stora mäktiga träd. Det verkar vara en favoritsysselsättning för "gata-park". Visst, jag vet att en del träd måste bort, men protesterar mot mängden. Åter till byggnationen på Skogvaktaregatan. Jag motsätter mig den!!

Kommentar:

Planändringens syfte är att möjliggöra för parhus inom området. De två fastigheterna som omfattas av planändringen är redan idag planlagda för bostäder, det är endast möjlighet för byggnation i fastighetsgräns samt fastighetsstorlek som ändras. Med andra ord kan denna yta bebyggas redan idag, oberoende om planändringen genomförs eller ej.

Frågor om andra platser eller frågor i kommunen hanteras inte i aktuell planändring. Strandskyddet för fastigheterna är upphävt sedan tidigare och återinträder inte vid ändring av detaljplan.

Statens Geotekniska Institut (SGI)

SGI har ur geoteknisk säkerhetssynvinkel inget att erinra mot planförslaget.

Information för framtida planarbeten inom kommunen: Med hänvisning till 2 kap 4–5§ PBL ska geotekniska aspekter såsom säkerhetsfrågor avseende skred, ras och erosion klarläggas i planskedet. Kraven gäller vid såväl planering för nya byggnader som vid detaljplaneläggning av ett område med befintliga byggnader. När ett område planläggs, måste alltså områdets lämplighet visas – oberoende av om det som planeras tillför någon last eller inte (=försämrar stabiliteten eller inte).

Kommentar:

Kommunen har noterat och tackar för yttrandet.

KARLSBORG

Räddningstjänsten Östra Skaraborg

Räddningstjänsten har inget att erinra i aktuellt ärende.

Kommentar:

Kommunen har noterat och tackar för yttrandet.

Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)

Miljönämnden östra Skaraborg har inga synpunkter på förslaget.

Kommentar:

Kommunen har noterat och tackar för yttrandet.

Trafikverket

Trafikverket gör bedömningen att statlig infrastruktur inte påverkas av ändring av detaljplanen och har därmed inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar:

Kommunen har noterat och tackar för yttrandet.

Skanova (Telia Company) AB

Skanova har inget att erinra mot ändringen. Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat planförslag.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den. Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet när detaljplanarbete påbörjas och kallas till samrådsmöten för det aktuella området för att kunna samordna nya ledningar.

Kommentar:

Kommunen har noterat och tackar för yttrandet.

Västtrafik

Västtrafik ser positivt på att det ges möjlighet till fler boende i nära anslutning till befintlig kollektivtrafik och med närhet till annan service inom gång- och cykelavstånd. Närmsta hållplats är Södra skogen, ca 600 meter från planområdet, där det ges goda möjligheter till arbets- och studiependling med kollektivtrafiken till Tibro och Skövde, där även goda anslutningar till tåg och andra bussar finns.

Kommentar:

Kommunen har noterat och tackar för yttrandet.

KARLSBORG

REVIDERING EFTER SAMRÅD

Plankarta

- Planbestämmelse e₄ har reviderats och styr att endast en lägenhet får inrymmas per fastighet.

Planbeskrivning

- Påverkan på riksintresse för totalförsvarets har förtydligats.
- Information angående avfallshantering har lagts till.
- Simulering av skyfall inom planändringsområdet har gjorts och beskrivits.

Håkan Karlsson
Samhällsbyggnadschef

Maria Sjöberg
Fysisk planerare